

Jong, productief en vitaal

Op 22 maanden afkalven levert hogere lactatie waarde, meer robuustheid en vitale vaarzen

Op de Waiboerhoeve zijn de eerste vaarzen aan de melk die versneld zijn opgefokt. De resultaten: ze scoren vijf punten meer lactatiewaarde, zijn nog niet te groot, maar hebben een robuust

exterieur en zijn opvallend vitaal.

Gemiddeld 22,6 maanden. Op deze leeftijd kalfden de afgelopen maanden bijna tachtig vaarzen op de Waiboerhoeve af. Een groot gedeelte hiervan is afkomstig uit de nieuwe opfok van opfokker Lammert Hendriksen uit Biddinghuizen. Veeteelt volgde de verrichtingen van de kalveren, pinken en nu de eerste resultaten van de jonggekalfde vaarzen.

Overgang vraagt aandacht

Ongeveer vijf weken voor het kalven verhuizen de dieren in groepen van tien naar de Waiboerhoeve. Daar houdt bedrijfsleider Jan Bloemert de dieren eerst een paar dagen apart om te wennen aan de nieuwe stal en het nieuwe rantsoen, waarna de dieren bij de droge koeien gaan, die de Waiboerhoeve in één groep houdt. 'De overgang is lang genoeg om goed te wennen,' signaleert Bloemert, 'maar de overgang van het energie- en eiwitrijke rantsoen bij Lammert naar het rantsoen met vrij veel stro op de

De resultaten

afkalfleeftijd :	22,6 maanden
gewicht:	544 kg
afkalven:	gemakkelijk
melkproductie:	8518 kg, vsp. 305 d.
percentage vet:	4,36
percentage eiwit:	3,50
lactatiewaarde:	109
conditiescore:	3-
percentage uitval:	0
hoogtemaat:	143,9 cm
algemeen voorkomen:	80,4
robuustheid:	81,3

Waiboerhoeve is voor de vaarzen groot.' Edwin van Werven, verkoopleider bij De Heus Voeders en de begeleider van de opfok, beaamt het met de resultaten. 'De vaarzen zijn de laatste maand waarschijnlijk niet meer gegroeid, terwijl dat wel zou moeten. Zo'n tien dagen na het kalven wegen de vaarzen 544 kilo en we zouden ze eigenlijk 15 tot 20 kilo zwaarder willen zien.' Het finetunen van de overgang naar de Waiboerhoeve is daarmee voor de toekomst nog een duidelijk aandachtspunt. De conditiescore van de dieren was overigens goed. Het doel was in eerste instantie gezet op 3 tot 3,5, maar nu concluderen de veehouders dat 3 ook prima is. Van Werven: 'In de opfok was de conditiescore constant 2,8, waarbij de dieren de laatste twee maanden doorgroeien tot rond de 3. Ze kunnen de productie hiermee goed aan, maar het mag wel ietsje meer zijn.'

Uitval: nul procent

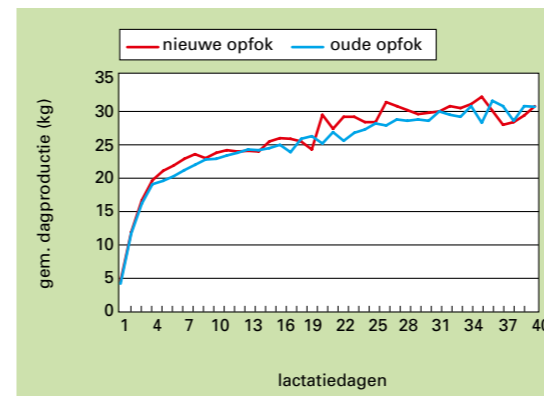
Toch zijn de resultaten positief. De vaarzen kalfden gemakkelijk af. 'We hebben

amper hulp hoeven bieden', weet Bloemert. 'Terwijl de kalveren toch zo'n 45 kilo gemiddeld wogen', vult opfokker Hendriksen hem aan. Gezondheidsproblemen na het kalven zijn er nauwelijks geweest en ook vrijwel geen mastitis. 'De uitval is nul procent.'

Bij de droge koeien raakten de dieren snel gewend aan de krachtvoerautomaat en daarmee ging de overgang naar de robot ook soepel. 'We hebben een speciale vaarzenegroep, dat werkt fantastisch', aldus Bloemert. Het viel hem op dat de jonge dieren bijzonder vitaal en beweeglijk zijn. 'Vlotter dan vaarzen die op oudere leeftijd kalven.' Het gevolg is dat ze gemakkelijk drie keer per dag naar de robot komen en al binnen drie weken op een gemiddelde productie zaten van 30 liter. 'Voor mijn gevoel is dat ook sneller dan bij oudere vaarzen.' Van Werven kan het verklaren doordat de dieren absoluut niet vet zijn. 'Vette dieren moeten eerst hun vet verbranden en dat heeft tot gevolg dat ze vol met afvalstoffen zitten. Dat maakt ze slomer en daardoor komen ze ook minder goed op gang.'

De vlotte start van de lactatie is terug te vinden in de mpr. Vaarzen van de Waiboerhoeve scoren normaal een lactatiewaarde van 104, terwijl de groep uit de versnelde opfok 109 lactatiewaarde kreeg. 'Dat is vijf punten meer en er is er niet één die onder de 100 lactatiewaarde scoorde.' En ook hier geldt: ze geven zich

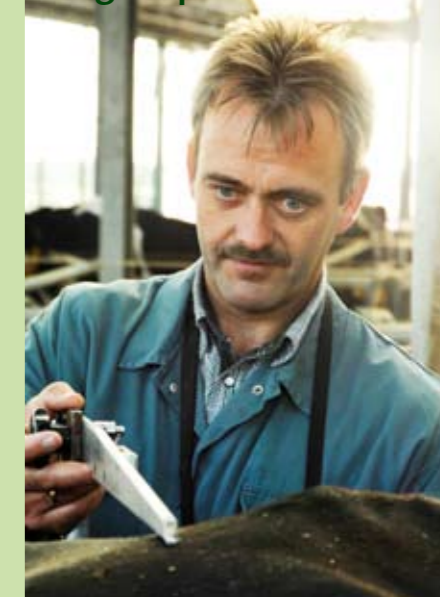
Figuur 1 – Melkproductie vaarzen eerste 40 dagen lactatie

Inspecteur Engbert Jan Ruitenberg: 'Opvallend vitaal'

'De jeugd straalt ervan af. De vaarzen zijn fris en vitaal.' Al jarenlang komt CRV-inspecteur Engbert Jan Ruitenberg op de Waiboerhoeve om de vaarzen op te nemen en hij signaleert een duidelijk verschil door de nieuwe opfok. 'Ik heb nu 77 vaarzen gekeurd en ze scoren vooral in robuustheid beter.' Ruitenberg legt uit dat de verhouding tussen voorhand, inhoud, middenhand en conditiescore prima voor elkaar is. 'Het zijn misschien nog niet de grootste vaarzen, maar ze zijn wel sterk in balans en hun conditiescore lag gemiddeld op 5,4, wat in de praktijk 3 is; prima dus.'

Naast het opnemen van de jongste lichte vaarzen, veelal rond de twee jaar, keek hij ook nog een keer extra naar de oudere dieren die hij al eerder inschreef. 'Ze zijn prima uitgegroeid. Van 1,42 meter hoogte zijn ze goed doorgroeid naar 1,46 meter. Je ziet aan de vaarzen dat ze de groei goed te pakken hebben.' Hij krijgt onderweg ook wel vaarzen aangeboden die op oudere leeftijd zijn afgekalfd. 'Die zijn dan vaak wel groter

en zwaarder in het skelet, maar ook vetter en daardoor minder beweeglijk.' Met het jonger kalven heeft hij de indruk dat de Waiboerhoeve ook in exterieur vooruitboert. 'De vaarzen kunnen de productie gemakkelijk aan en groeien ook nog door. Het lijkt erop dat ze oud kunnen worden.'

niet weg. De vaarzen kunnen het gemakkelijk aan door hun atletische bouw met een sterk, hard skelet en veel pensinhoud, de onderdelen die extra aandacht in de opfok kregen. 'Ik verwacht dat de jonggekalfde vaarzen hun ontwikkeling doorzetten in de lactatie en met name in hoogtemaat en inhoud fors doorgroeien', geeft Bloemert aan.

Jong ook duurzaam?

Al met al is de ambitie om de vaarzen op 22 maanden te laten kalven niet te hoog gegrepen. 'Mits alles klopt: aan de opfok mag helemaal niets mankeren', nuanceert Hendriksen. 'We hebben bijvoorbeeld geen tegenslag gehad in de vorm van blauwtong. Vroeger dan 22 maanden moet je zeker niet willen gaan.' Van Werven benadrukt dat 22 maanden

alleen past bij een écht professionele opfok. 'Met een doel en een plan van aanpak. Het is niet zo dat je de pinken gewoon maar eerder insemineert. Er ligt een heel traject onder, waarbij "meten is weten", de basis is.'

Ook Bloemert is positief. 'Als ik langs deze vaarzen loop denk ik: we hebben ze toch maar mooi drie maanden eerder aan de melk, dat is de eerste winst.' Maar hij is ook voorzichtig. 'Het lijkt goed, maar de doelstelling is dat ze ook langer meegaan. Komende jaren zullen leren of het kalven op 22 maanden ook betekent dat de vaarzen daadwerkelijk duurzame oudere koeien gaan worden. Vooral nog heb ik daar alle vertrouwen in.'

Alice Booij